

EMBCB-38/2011.
(EMBCB-71/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának**
2011. december 22-én, csütörtökön, 9 órakor
a Képviselői Irodaház V. emelet 528. számú tanácstermében
megtartott üléséről

---

*A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	5
A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvényjavaslat (T/5315. szám) (Lázár János, Demeter Zoltán, Berényi László, Gajda Róbert (Fidesz), Varga László (KDNP), Ékes Ilona, dr. Vas Imre, dr. Papsák Ferenc, Kozma Péter, dr. Budai Gyula, dr. Szakács Imre, dr. Horváth Zsolt, dr. Gruber Attila, dr. Mátrai Márta, Révész Máriusz, dr. Cser-Palkovics András, Farkas Flórián, Csampa Zsolt, Bíró Márk, Csöbör Katalin, dr. Bácskai János, Németh Zoltán, dr. György István (Fidesz) és dr. Tarnai Richárd (KDNP) képviselők önálló indítványa) (Módosító javaslatok megvitatása) (Első helyen kijelölt bizottságként)	5
<i>Varga László képviselő, előterjesztő (KDNP) szóbeli kiegészítése</i>	<i>5</i>
<i>A tárca álláspontjának ismertetése (Szászfalvi László államtitkár, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)</i>	<i>6</i>
<i>Kérdések, észrevételek, válaszok</i>	<i>6</i>
<i>Szavazás az általános vitára való alkalmasságról</i>	<i>12</i>
Egyebek	12
<i>Bizottsági felhatalmazás kérése az elnökség részére a 72 egyházi státuszt kérő vallási egyesülettel kapcsolatos munkák elvégzésére</i>	<i>13</i>
<i>Ünnepi jókívánságok</i>	<i>13</i>

Napirendi javaslat

- 1. A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról** szóló törvényjavaslat (T/5315. szám)

(Lázár János, Demeter Zoltán, Berényi László, Gajda Róbert (Fidesz), Varga László (KDNP), Ékes Ilona, dr. Vas Imre, dr. Papcsák Ferenc, Kozma Péter, dr. Budai Gyula, dr. Szakács Imre, dr. Horváth Zsolt, dr. Gruber Attila, dr. Mátrai Márta, Révész Máriusz, dr. Cser-Palkovics András, Farkas Flórián, Csampa Zsolt, Bíró Márk, Csöbör Katalin, dr. Bácskai János, Németh Zoltán, dr. György István (Fidesz) és dr. Tarnai Richárd (KDNP) képviselők önálló indítványa)

(Általános vita)

(Első helyen kijelölt bizottságként)

- 2. Egyebek**

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Lukács Tamás** (KDNP), a bizottság elnöke

Dr. Gulyás Gergely (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szabó Tímea (LMP), a bizottság alelnöke
Berényi László (Fidesz)
Demeter Zoltán (Fidesz)
Ékes Ilona (Fidesz)
Gajda Róbert (Fidesz)
Varga László (KDNP)
Lendvai Ildikó (MSZP)
Nyakó István (MSZP)
Zagyva György Gyula (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Csőbör Katalin (Fidesz) Demeter Zoltánnak (Fidesz)
Ékes Ilona (Fidesz) megérkezéséig dr. Lukács Tamásnak (KDNP)
Farkas Flórián (Fidesz) Berényi Lászlónak (Fidesz)
Kubatov Gábor (Fidesz) dr. Gulyás Gergelynek (Fidesz)
Dr. Mátrai Márta (Fidesz) Ékes Ilonának (Fidesz) megérkezése után
Wittner Mária (Fidesz) Gajda Róbertnek (Fidesz)
Harrach Péter (KDNP) Varga Lászlónak (KDNP)
Nyakó István (MSZP) megérkezéséig Lendvai Ildikónak (MSZP)
Dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik) Zagyva György Gyulának (Jobbik)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Szászfalvi László államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)

Megjelentek

Dr. Galik Gábor kabinetfőnök (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)
Dr. Danka Krisztina (Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közössége)
Mérő Mátyás társadalmi kapcsolatok és sajtóiroda vezetője (Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közössége)
Dr. Fedor Tibor főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 8 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Szép jó reggelt kívánok a képviselő hölgyeknek és uraknak. Szeretettel köszöntöm a megjelent érdeklődőket. Megállapítom, hogy a bizottság a helyettesítésekkel együtt határozatképes.

A mai ülésre napirend-kiegészítő javaslat nem érkezett. Kérdezem, hogy ki ért egyet a napirendi javaslattal. (Szavazás.) Megállapítom, hogy a bizottság 12 igen szavazattal, 1 nem ellenében, tartózkodás nélkül elfogadta a mai ülés napirendjét.

A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvényjavaslat (T/5315. szám)

(Lázár János, Demeter Zoltán, Berényi László, Gajda Róbert (Fidesz), Varga László (KDNP), Ékes Ilona, dr. Vas Imre, dr. Papcsák Ferenc, Kozma Péter, dr. Budai Gyula, dr. Szakács Imre, dr. Horváth Zsolt, dr. Gruber Attila, dr. Mátrai Márta, Révész Máriusz, dr. Cser-Palkovics András, Farkas Flórián, Csampa Zsolt, Bíró Márk, Csöbör Katalin, dr. Bácskai János, Németh Zoltán, dr. György István (Fidesz) és dr. Tarnai Richárd (KDNP) képviselők önálló indítványa)

(Módosító javaslatok megvitatása)

(Első helyen kijelölt bizottságként)

1. napirendi pontunk a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvényjavaslat. Az általános vitára való alkalmasságról kell döntenünk. Szeretettel köszöntöm Szászfalvi László államtitkár urat a KIM részéről, az előterjesztőket pedig Varga László képviselő úr képviseli.

Az előterjesztést valamennyi képviselőtársam megkapta. Mindenkitől elnézést kérek, de tegnap a parlamenti rendszer összeomlott, ennél fogva én is csak a késői órákban jutottam hozzá a törvényjavaslathoz. A mai tárgyaláshoz szerettem volna segédanyagot készíteni. Mivel ez nem sikerült, elmondom, hogy a törvény lényege nem változott. A változások lényege, hogy korrigáltuk azokat a hibákat, amelyeket a korábbi törvényben joggal kritizáltak. Korábban az eljárási szabályok nem voltak megalkotva, most meg vannak alkotva; az átmenet a vallási egyesületek és az egyházak között nem volt szabályozva, most az átmeneti rendelkezések között szabályozva van. Az időközben felvetődött kérdéseket is megpróbáltuk orvosolni, például a jogutódlás és a földkérdés ügyét. A leglényegesebb változásokról szeretnénk volna egy rövid sillabuszt készíteni, hogy a képviselők könnyebben tudjanak felkészülni, de idő erre sajnálatos módon már nem maradt.

Megadom a szót Varga László képviselő úrnak, aki szóbeli kiegészítést kíván tenni az előterjesztéshez.

Varga László képviselő, előterjesztő (KDNP) szóbeli kiegészítése

VARGA LÁSZLÓ képviselő, előterjesztő (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr. Sokan mondják, hogy ez a törvény eredetileg nem volt jól előkészítve. Előljáróban szeretném elmondani, hogy ez annak idején többhónapos előkészítés és megbeszélés után került a parlament elé.

Az Alkotmánybíróság kifogásait igazából két pontban foglalhatjuk össze. Az egyik jogtechnikai kérdés: a Hárszabállyal nem összeegyeztethetően egy érdemi módosítás is került a törvénybe, mégpedig egy elég lényeges érdemi módosítás, az, hogy a Fővárosi Bíróság helyett a parlament jegyzi be az egyházakat. Nos, ennek a megtárgyalására valóban nem volt

kellő idő. Ezt tudomásul kell vennünk. Ahogy a napirendet látom, ennek a kiküszöbölésére hat óra áll rendelkezésre, arra, hogy a parlament a törvényt teljes egészében tárgyalja és pótolja ezt a jogtechnikai hiányosságot.

Tartalmi vonatkozásban hiba az a bejegyzési mód – az Alkotmánybíróság erre felhívta a figyelmet –, ahogy a bejegyzés megtörténhet. A törvény valóban nem szabályozta a határidőket, nem kötelezte az eljáró hatóságot, a minisztériumot, a bizottságot, hogy az újonnan jelentkező és bejegyzést kérő egyházi közösségek milyen határidőn belül jegyeztethetnek be. Ezt pótolja a jelenlegi törvényjavaslat. E két alapvető hiba, kifogás kiküszöbölése után kerül be újból a parlament elé ez a törvényjavaslat.

Előterjesztőként mindenképpen úgy gondolom, hogy ennek a törvénynek még ebben az évben meg kell születnie, mert ha ebben az évben nem születik meg ez a törvény, akkor január 1-jétől exlex állapot áll fenn, ami senkinek nem jó.

Szeretném megnyugtatni azokat az egyházakat, amelyek nem kerültek bele abba a tizennégybe, amiket a törvény felsorol, hogy ők január 1-jétől addig, amíg a bejegyzésük meg nem történik, automatikusan egyesületként működhetnek tovább, azaz nem fordulhat elő, hogy minden meghatározás nélkül csak úgy lógni fognak a levegőben.

Azokat az egyházakat, amelyek már benyújtották a jelentkezésüket, a jövő év első hónapjában számba vesszük, és a bizottságon nem fog múlni, hogy minél hamarabb döntés szülessen arról, hogy egyházként működhetnek-e tovább, vagy pedig az egyesületi mivoltukat kell fenntartaniuk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Most pedig megadom a szót Szászfali László államtitkár úrnak, aki tárcaálláspontra képvisel.

A tárca álláspontrjának ismertetése (Szászfali László államtitkár, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A tárca támogatja az előterjesztést.

ELNÖK: Képviselőtársaimat illeti a szó. Zagyva György Gyula képviselő úr!

Kérdések, észrevételek, válaszok

ZAGYVA GYÖRGY GYULA (Jobbik): Ennek a törvénynek az előélete után azért azt gondoltam volna, hogy a tisztelt kormány, valamint a Fidesz és frakciótársa, a KDNP legalább a látszatra adni fog, ugyanis ha már ügyrendi kérdés miatt kellett visszavonni ezt a törvényt, akkor legalább arra figyelhetek volna, hogy az ellenzék ne megint csak az utolsó pillanatban tudja elolvasni. Én például ma reggel láttam először ezt a törvényjavaslatot és itt hallottam először arról, hogy milyen változások vannak benne.

ELNÖK: Képviselő úr, a munkatársaim tegnap éjfélig voltak bent a parlamentben – amiért ezúttal is köszönetet mondok nekik – azért, hogy elkészüljön az az anyag, amely azt tartalmazza, hogy milyen változások vannak a korábban elfogadott és a jelenlegi törvény között.

ZAGYVA GYÖRGY GYULA (Jobbik): Rendben van, de én ezt még nem kaptam meg.

ELNÖK: Pillanatokon belül meg fogja kapni.

ZAGYVA GYÖRGY GYULA (Jobbik): Tehát nem láttuk a törvény új változatát, de elhiszem, hogy csak annyi a változás benne, amit az imént elmondtak. Mindazonáltal sérelmezem, hogy az ellenzék csak az utolsó pillanatban értesül minderről. Tegnap és tegnapelőtt rengeteg pletykát lehetett hallani arról, hogy milyen változások lesznek ebben a törvényben. Én például olyat is hallottam, hogy az eddigi tizennégy egyház helyett több is fel fog kerülni erre a listára. Én egyébként addig, amíg ez a törvény nem lesz megszavazva, nem mondok semmit, mert a múltkor is mindent letárgyaltunk előzetesen, majd Lázár János az utolsó pillanatban egészen mást gondolt. Megjegyzem, a KDNP-t akkor mélységesen sajnáltam, hogy fel lett vele törölve a padló, de hát ilyen a politika.

Lenne egy kérdésem is, amit azért teszek fel, mert nem tudtam végigolvasni az anyagot és nem tudom, hogy benne van-e vagy nincs. Megtörténhet-e az, hogy azok az egyházak, amelyek január 1-jétől egyesületek lesznek, ebben az évben nem kapják meg az 1 százalékukat? Nyugtasson meg, elnök úr, hogy ez nem fordulhat elő!

ELNÖK: Én erre a kérdésre nem tudok válaszolni. Egyébként pedig az 1 százalék kérdését nem az egyházi törvény rendezi, hanem az adótörvény. Az egyházi törvénynek egyébként sem az 1 százalékról kell szólnia. A tekintetben, hogy az 1 százalék ügyében mi a helyzet, a személyi jövedelemadó-törvény hatályos rendelkezéseit tudom a figyelmébe ajánlani, de remélem, hogy a minisztérium munkatársai válaszolni tudnak erre a kérdésre.

Lendvai Ildikó képviselő asszony!

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Lehet, hogy rosszul tudom, de mintha a népi kezdeményezés című forma január 1-jétől már nem létezne.

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Létezik.

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Azt tudom, hogy itt a törvényben létezik, de úgy tudtam – ezek szerint ez félreértés volt –, hogy ez egy másik törvényben nincs benne.

ELNÖK: Kérem, hogy erről most ne nyissunk vitát és kérem a munkatársaimat is, hogy erre ne válaszoljanak.

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Ez nyilván ténykérdés. Ha önök azt mondják, hogy január 1-je után is megmarad a népi kezdeményezés formája – nem ebben a törvényben, hanem általában –, akkor én rosszul tudtam és nem ezzel van gond. Így érthetem a választ?

ELNÖK: Képviselő asszony, vettem a jelzését. Ebben a törvényben ez nincs benne, pillanatnyilag jelenleg ilyen van. Azt hiszem, tényleges koherenciazavar lenne, ha nem lenne népi kezdeményezés január 1-jétől, e törvény hatálybalépése után.

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Azért nagyon szépen kérem, hogy nézzék meg, mert a mi jogászaink azt mondták, hogy ezzel probléma lesz. Aztán majd szólok is, mert ez csak a kérdés volt.

ELNÖK: Köszönöm. Szabó Timea képviselő asszony.

SZABÓ TIMEA (LMP): Először is csatlakoznék jobbikos képviselőtársamhoz, én is egészen elképesztőnek tartom ezt az eljárást. Azután, hogy az AB eljárási hibák miatt elkaszáltta ezt a törvényt, tegnap éjfélkor még mindig az egyházakkal kapcsolatos ... címen

T/... számon ... képviselők önálló indítványaként szerepelt a parlament honlapján ez a törvényjavaslat. Ez botrány! Itt ülünk teljes nyugalommal és egy olyan törvény tartalmáról tárgyalgatunk, amelyik nyolc órával ezelőtt még sehol nem volt. Holott ebben vannak lényeges változások is, amelyek fölött én nem szeretnék csak úgy elsiklani, mintha semmi nem történt volna. Ez a parlamentarizmus teljes megcsúfolása! Nem tudom, miből gondolják, ha az AB ezt eljárásjogi hibák miatt elkaszált, akkor ezek után nem fogja ugyanezt megtenni. Persze igaz, hogy módosulni fog a Hárszabály, és ezután akár egy nap alatt is át lehet tolni törvényeket. Ez persze nem elsősorban KDNP-s képviselőtársaimnak szól, hanem a nagyobbik kormánypártnak. Teljes a káosz! Nem tudom, hogy innentől kezdve egyáltalán érdemes-e tartalmi kérdésekről beszélni, de azért egy-két dolgot elmondanék.

Mi is sajnáljuk, hogy maradt a tizenégy egyház, mert úgy hallottuk, készültek különböző kézzel írott listák arról, hogy kik kerülhetnek még be ebbe a körbe. De majd meglátjuk, hogy még mi lesz, mert az általános vita lezártaig, de akár a zárószavazás előtti módosítókig is lehet egy teljesen új szövegünk. Nem tartjuk méltányosnak, hogy aki február 29-ig nem nyilatkozik vagy nemlegesen nyilatkozik az egyesületté válásról, azt jogutód nélkül feloszlatták, mert ez ebben az esetben nem egy méltányos határidő. Aztán továbbra is elfogadhatatlannak tartjuk, hogy a bíróság helyett a parlament hatáskörébe kerül ez az ügy. Azzal egyetértünk, hogy közoktatási intézményt alapíthat és fenntarthat egy elismert egyház, de szeretnénk, ha ez a szociális intézményekkel is kibővülne. A feltételek között szerepel egy olyan kitétel, hogy legalább százéves nemzetközi működéssel kell rendelkeznie az egyháznak. Ez mit jelent? Ki dönti ezt el? Miért került be ez az új kitétel? Az elismerés folyamatában szerepel az, hogy meghatározott feltételek fennállása esetén a bizottság a Magyar Tudományos Akadémia elnökének az állásfoglalását kérheti. Ezt nem értjük teljesen, mert a teológia nincs képviselve az Akadémián. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Lendvai Ildikó!

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Van olyan, hogy az ember empátiából csak félrefordítja a fejét és nem szól hosszan egy történet dicstelen kálváriájáról. Az empátiám jelen esetben a KDNP-nek szól. Nem kell erre felelni, mert tudom, hogy rosszul esik az ellenzék empátiája, én is utáltam ezt annak idején, de ebben a helyzetben ez jár. Nekem annak idején a négy képviselő által előterjesztett javaslat ellen is számos kifogásom volt, de a legdurvább kifogásom az átírás, a parlamenti jóváhagyás és a 14 egyházra való szűkítés ellen volt. De ha már megtörtént az eredeti előterjesztők meggyalázása – ezt nem részletezném, mert nem akarnék tapicskolni ebben a dologban –, akkor viszont azt reméltük volna, hogy legalább kijavítják a fő hibákat. Egyébként nagyon köszönöm az összefoglalót – persze nekünk is csináltak a kollégák annotációt –, és amit ennek alapján látok, az azt mutatja, hogy a probléma mind megmaradt, sőt még sikerült egy kicsit nagyobbítani, mert az eddigi húszéves múlt helyett százéves nemzetközi működés kell, amit még kevesebb egyesületté lefokozott egyház lesz képes teljesíteni. *(Zagyva György Gyula: Ez valakikre rá lett írva!)* Vagy valakik ellen oda lett írva. Természetesen ki tudom találni, hogy kikről és miről van szó, de a dolog lényege mégiscsak az – ami minősíthetetlen –, hogy politikai alapon szűkítjük és mérjük az egyházak körét. Meg nem mondom, miért jó ez bárkinek, miért jó ez Lázár Jánosnak – bár szegénynek már mindegy, hogy mit ír alá –, miért jó ez a koalíciós partnernek. Nem mint ellenzéki, nem mint ilyen-olyan képviselő, hanem mint illetékes bizottsági tag kérem ki magamnak ezt az eljárást. Nem a tartalmat, az eljárást. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nyakó István képviselő úr!

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Nem akarok senkinek olyan kellemetlenséget okozni, amit magam is sokat megélek, hogy beesik valaki az ajtón, majd ugyanazokat a kérdéseket felteszi és ugyanazokat a történeteket elmondja. Lázár Jánostól kérdezném, hogy mi történt 1911-ben, ami nem történt meg 1912-ben, s természetesen várom a választát.

ELNÖK: Remélem, hogy a minisztérium munkatársai a feltett kérdésekre adekvát válaszokat adnak. De annyit engedjenek meg nekem, ha azt mondom, hogy Angliában nincs demokrácia, akkor mindenki felkapja a fejét. *(Zagyva György Gyula: Akkor mehetünk haza?)* Csak szépen, nyugodtan, képviselő úr! Tudniillik sem Svédországban, sem Angliában az állam és az egyház bizonyítható módon nincs szétválasztva, és ha az angol királynő kilép az anglikán egyházból, elveszti az államfői mivoltát. *(Lendvai Ildikó: És ez a cél?)* Én megértem képviselő asszony rendkívül nehéz helyzetét, mert egy ateista utódpárt gyakorlati ateizmusát elvi alapon továbbvinni nem könnyű. *(Zagyva György Gyula: Mi nem vagyunk ateisták!)* Képviselő úr nem figyelt a disztingvált kifejezésre, én a gyakorlati ateizmust használtam. Mert az is van, és az a veszélyesebb.

Szeretném elmondani, ahogy az előző törvény előkészítésénél, most is megpróbáltam mindent megtenni annak érdekében, hogy kellően képben legyenek. Az európai joggyakorlatot minden képviselőnek kiosztottam, és naivul azt képteltem, hogy a kiosztott anyagot el is olvassák. Ha végignéznék Európában, azt láthatják, hogy szerzett jogokról azért nem beszélhetünk, mert egy nem szabadon választott parlament által elfogadott törvényre nem lehet szerzett jogot alapítani. Van olyan ország, ahol minisztérium állapítja meg az egyházakat, máshol parlament, de olyan európai országot nem tudok mondani, ahol bíróság állapítaná meg. Nem kívánjuk az amerikai modellt, azt a liberális gondolkodást folytatni, hogy versengő egyházak vannak, mintha a lelkekért lehetne versengeni, mintha piacósítani lehetne a lelkeket, mert az egy teljesen más logikai rend, mint az európai. A németországi vagy az ausztriai egyházi törvényben egy kétfokozatú rendszer van. S ennek a törvénynek az előnyére szól, hogy az egyesületi és az egyházi státusz között ma nincs akkora különbség, mint volt az előző törvényben. Ebben biztosítva van a zavartalan átmenet, ezért a vallási közösségi joggyakorlás mindenki számára a legteljesebb mértékben biztosított.

Tessék azt mondani egy angol embernek, hogy az anglikán egyház ma ugyanolyan, mint egy tíz vagy húsz évvel ezelőtt bejegyzett egyház, és most direkt nem mondom nevet, mert senkit nem kívánnék megsérteni, és nem szeretném, ha félreértelmeznék a szavaimat. Tehát ha ilyet mondunk egy angol embernek, az visszakérdez: ezt tényleg komolyan gondolja? Európában nincs olyan ország, ahol egy adott közösségnek a nép történelmében és kultúrájában betöltött szerepét ne vennék figyelembe. Most megint megnyitunk egy vitát, amely vitába én nagyon szívesen beállok, mert meggyőződésem szerint teljesen más annak az embernek a helyzete, aki ha valahova tartozónak érzi magát, akkor azt nem a saját dicsőségének tekinti, hanem kegyelemnek, és a teljes személyével tekinti annak, nem pedig világnézetet képvisel. Egész más az ilyen ember helyzete, mint a gyakorlati ateistáké, akik számomra megfoghatatlan módon a lelkek piacáról próbálnak szabályozást hozni. Ez egy áthidalhatatlan különbség. És nem az új törvényben áthidalhatatlan, hanem az általunk beterjesztett és a parlament által elfogadott törvényben, valamint a jelenlegi törvényjavaslatban. Nem hiszem, hogy ebben valamifajta kompromisszumot vagy megegyezést lehet kötni. El kell döntenie, hogy mit akarunk képviselni: a vallásos emberek vallásszabadságát teljes személyiségükben, vagy pedig a gyakorlati ateizmus valamiféle szabályozási rendszerét kívánjuk követni. A kettő között nincs átjárhatóság, és nem hiszem, hogy erről lehet értelmes vitát nyitni.

Még egyszer elnézést kérek mindenkitől, de nem tehetünk arról, hogy tegnap összeomlott a parlament informatikai rendszere. Éjfélig itt voltak a munkatársaink és mindent megtettünk az ügy sikere érdekében. A törvényalkotók ismerik azt a törvényt, amely

elfogadásra került a parlamentben, és azt a különbséget, amit a korábban elfogadott törvény és a jelenleg beterjesztett törvényjavaslat között észrevesznek, csak a mostani változat javára írhatjuk. Lendvai Ildikó képviselő asszony!

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Drága elnök úr, én tényleg tisztelem az ön politikai lojalitását, de van egy határ, amikor legalább az eljárást nem érdemes védeni. Ez nagyjából olyan, mint amikor valakit visznek a vesztőhelyre és az azt mondja, de finom keze van magának, hóhér úr. Nem szokott ez sok hasznot hajtani! Értem a motivációját, nem tartom negatívnak, de nyilván ön is tudja, hogy mi történt. Elvitatkozhatunk itt állam és egyház szétválasztásáról – bár eddig arról volt szó, hogy a törvény ezt tiszteletben tartja –, de nem ez a lényeg. A lényeg az, ami itt eljárásilag és tartalmilag történt.

Tegnap nem a parlament informatikai rendszere, hanem a politikai előterjesztések rendszere és ezen belül az egyeztetések mechanizmusa omlott össze. Ez sok mindenkit maga alá temetett, s akik itt ülnek, azok ennek az áldozatai és nem tevéleges részvevői.

Nem akarom az egész vitát előlről kezdeni, mert a régi törvény ismeretében és az újnál elfogadva azt, hogy csak keveset változott, tartalmi vitát folytatni is méltatlan. De ha már elnök úr azt mondta, hogy sok európai nemzet és ország megkülönbözteti a nemzet történetében nagy hagyományú egyházat, akkor szeretném mondani, az a változás, ami történt a régi, szintén rossz törvény és az új javaslat között, speciel nem a nemzet életében nagy szerepet játszó közösségeket emeli ki, hanem a százéves nemzetközi múlttal rendelkező közösségeket. Semmi bajom azzal, hogy ebből a szempontból az iszlám és a nem tudom micsoda legalább beengedődött, de az az érv, hogy azért engedődnek be, mert a nemzeti múltban nekik van szerepük és nem X-nek meg Y-nak, nos az nem így van a törvény szövegében. Tökéletesen megértem, hogy ember nem tudja, így önök sem, hogy végül mi miért került be ebbe a szövegbe. Még egyszer mondom, most az eljárás ellen tiltakozunk, a tartalmi vitát pedig megvívjuk az Országgyűlésben azzal a néhány emberrel, aki el tudta olvasni a szöveget.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szabó Timea!

SZABÓ TIMEA (LMP): Lendvai képviselő asszony nagyjából elmondta, amit én is el kívántam mondani. Azzal kellett volna kezdenem az első hozzászólásom is, hogy az eredetileg benyújtott törvényjavaslat, amit júliusban elfogadtunk, majdnem hogy példája volt annak az egyeztetési eljárásnak, ahogy az egyeztetést minden törvéynél le kellene folytatni. Ahogy KDNP-s képviselőtársaim – elnök úr, Varga László és a többiek – végigkérdezték az apátokat és másokat, az már tényleg abba az irányba mutatott, ahogy az egyeztetésnek működni kell. Nagyon sok mindenben nem értettünk egyet, de nem is ez volt a lényeg, ám láttuk a szándékot, mindenre hagytak időt, reagáltunk, a javaslatainkat befogadták, elutasították satöbbi.

Én is szeretném kiemelni, hogy pontosan tudjuk, mi történt a zárószavazás előtti módosítóknál. Az ellenzék is tisztában van azzal, hogy ott mi történt. Azt is sejtjük, hogy itt mi történt, és Lendvai képviselőtársamhoz hasonlóan azt is értem, hogy a lojalitásra szükség van a kisebbik kormánypárt részéről. Nyilván azért nem került be az első előterjesztésbe a parlament elismerési szerepe, mert KDNP-s képviselőtársaim nem gondolták azt, hogy ez lenne az előremutató európai gondolkodás. Mi most sem gondoljuk ezt annak. Én nem szeretnék hitvitákat folytatni és egyik országra sem szeretnék mutogatni, hanem abból indulok ki, hogy ha akkor azt gondolták, akkor úgy gondolom, hogy most is így gondolják, de, mondom, nem szeretnék erről vitázni.

Az pedig egy dolog, hogy tegnap összeomlott a rendszer, de ezt nem tegnap kellett volna beterjeszteni, hanem legkésőbb hétfőn. Úgy tűnik, Lázár János frakcióvezető úrnak

voltak sejtései arról, hogy az Alkotmánybíróság hogyan fog dönteni, és ezt nem tegnap este tudta meg. Az, hogy tegnap összeomlott a rendszer, egy szerencsétlen dolog, de este hatkor még nem volt kész a szöveg, habár a tegnap este 6 órai betérjesztés is ugyanolyan botrányos lett volna, mint az éjfélkor történt betérjesztés. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Zagyva György Gyula képviselő úr!

ZAGYVA GYÖRGY GYULA (Jobbik): Elnök úr azt hozta fel példának, hogy Angliában egy átlag angol mennyire fel lenne háborodva, ha az anglikán egyházat egyen jogúként kellene kezelni egy 18-20 éve működő egyházzal. Akkor nálunk egy magyar ember nem háborodhat fel azon, hogy az ezeréves katolikus egyházat egyenrangúként kezelik a Hit Gyülekezetével?

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nyakó István!

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Lázár János képviselőtársamnak mondanám, ha ez a szabály törvényerőre emelkedik, akkor Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség nem tud egyház lenni. Ezt borzasztóan sajnálnám, de jelzem, ha így lesz, akkor kő kövön nem marad ebben a Házban. Ilyen nem fordulhat elő, elnök úr. Természetesen idézőjelbe raktam az egészet és értsék jól a dolgot, de én ezt el nem tudom képzelni. Szerintem egyszerűbb lenne egy bizottsági módosítóval lerendezni ezt a szarvashibát, hogy ez ebből a teremből ki se menjen.

Nem értem pontosan a százéves nemzetközi múltat, de ezen nem lovagolok, mert 10 órakor kezdődik a parlament plenáris ülése és ott majd úgyis gyepáljuk egymást rendesen. De ezt a terhet ne vigyük át! A világ bűneit pedig nem kell elnök úrnak magára vennie, mert azt már megtette egy másik személy. Nem kéne olyanokkal példálózni, hogy más országokban mik vannak. Én tudom, hogy ez egy állatorvosi ló, s egy állatorvosi lovon be lehet mutatni, hogy egy másik lónak mi baja van. Ezen azonban minden megtalálható, de ettől nem legitim az egész ügy. S még egyszer mondom, nagyon remélem, hogy Lázár János képviselőtársam legalább a parlamentben válaszolni fog a kérdéseinkre, mint előterjesztő. Legalábbis úgy láttam, hogy ő az előterjesztője ennek a javaslatnak. Jól láttam?

ELNÖK: És még sokan mások, ahogy a filmek végén szokás volt leírni.

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Akkor majd ott válaszolni fog a kérdéseimre. Nekem pedig most el kell mennem, mert 10 órakor kezdődik az ülés és addigra oda kell érnem.

ELNÖK: Kérdezem a minisztériumot, hogy a száz évre vonatkozó kérdésre tudnak-e válaszolni.

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Úgy érzem, hogy nekünk mindössze egy kérdésre kell válaszolnunk, elnök úr, az 1 százalékkal kapcsolatos kérdésre, amit Zagyva képviselő úr tett fel, mert a száz évről csak annyit tudunk mondani, hogy az előterjesztők így látták helyesnek és jónak. A törvényjavaslat az 1 százalék tekintetében úgy rendelkezik, hogy mindenki jogfolytonosságot fog élvezni, az 1 százalékra mindenki jogosult lesz, és a törvényjavaslatnak van egy olyan kitétele, hogy aki az egyházi státuszt május 20-áig elnyeri, az az 1 százalék egyházi kiegészítést is megkapja. Tehát aki az emberi jogi bizottsági és a parlamenti eljárás keretében az egyházi jogi státuszt május 20-áig elnyeri, az visszamenőlegesen az egyházi kiegészítést is megkaphatja. Konkrétan ez van benne a törvényjavaslatban.

ELNÖK: Köszönöm. Gulyás Gergely!

DR. GULYÁS GERGELY (Fidesz): Az a szerencsétlen helyzet állt elő, hogy a korábbi törvény elfogadása után, majd a hatálybalépését követően 72 egyház nyújtotta be igényét az egyházi nyilvántartásba vételre. Miután az Alkotmánybíróság megsemmisítette a korábban elfogadott egyházi törvényt, a korábbi eljárás jogi értelemben nem folytatható. De az teljesen világos szándéka a kormánypártoknak, hogy az a kör, amely a korábbi törvény mellékletével egyezően ebben a törvényben is szerepel, február végéig vagy a március 31-ei dátumig bővüljön, és ez mintegy tucat egyházzal egészen biztosan bővülni is fog. Az ő esetükben tehát semmilyen joghátrány nem fog bekövetkezni.

A száz év előírása akár még félreértésekre is okot adhatna, de én úgy gondolom, hogy egy keresztény egyháznál nemcsak a száz év, hanem az ezer év is fennáll, még akkor is, ha maga az egyház esetleg később jött létre. Az Akadémia ezt nyilván majd megfelelően értelmezi. De nemcsak a keresztény egyházaknál, hanem a zsidó egyháznál is a vallás gyökerei sokkal régebbre visszavezethetők. Ezt tehát megengedően és kiterjesztően kell értelmezni, és semmiképpen nem szűkítően.

ELNÖK: Köszönöm. Zagyva György képviselő úr!

ZAGYVA GYÖRGY GYULA (Jobbik): Egy konkrét kérdésem lenne. Itt ül a Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közösségének a képviselője. Szeretném megkérdezni, hogy a Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közössége hogy lesz megítélve. Ők beletartoznak ebbe a körbe vagy nem tartoznak bele?

ELNÖK: A Krisna-tudatú hívők kérdését meg fogjuk vitatni, amikor a bizottság elé kerül. Akkor a történetükből minden kérdést meg fog ismerni és az alapján majd állást foglalhat. *(Zaj.)*

Kérem képviselő urat, hogy tartsa be a parlamentáris rendet!

ZAGYVA GYÖRGY GYULA (Jobbik): Persze, nekünk mindig be kell tartanunk, másoknak meg nem kell betartaniuk. Ez felháborító! *(Zagyva György Gyula elhagyja az üléstermet.)*

ELNÖK: Nem kívánom minősíteni képviselő úr viselkedését, az önmagát minősíti. *(Varga László: Feljelentem képviselőtársam a házelnöknél.)*

Szavazás az általános vitára való alkalmasságról

Ki tartja általános vitára alkalmasnak a törvényjavaslatot? *(14)* Ki nem tartja általános vitára alkalmasnak? *(2)* Ki tartózkodott? *(0)* Megállapítom, hogy a bizottság 14 igen szavazattal, 2 nem ellenében, tartózkodás nélkül általános vitára alkalmasnak tartja a törvénytervezetet.

A bizottsági előadó személyét később fogjuk megnevezni.

Egyebek

Utolsó napirendi pontunk az egyebek.

Bizottsági felhatalmazás kérése az elnökség részére a 72 egyházi státuszt kérő vallási egyesülettel kapcsolatos munkák elvégzésére

A bizottság elnöksége a parlamenti ülések szünetében folytatni fogja a már említett 72 egyház vizsgálatát, s időnként jelentést teszünk a bizottságnak arról, hogy hogyan állunk. Vannak olyan egyházi kérelmezők, akiknél nagyjából azonosítottuk a létszámot az 1 százalékos felajánlások alapján, aztán azonosítottuk az alapítási és a bejegyzési idejüket. Az erre vonatkozó dokumentumokat valamennyi egyház esetében beszerezzük és az elvégzett munkáról tájékoztatni fogjuk a bizottságot. Ebben a kérdésben nem kívánok külön albizottságot létrehozni, viszont arra kérem a bizottságot, hogy hatalmazza fel az elnökséget ennek a munkának az elvégzésére. Ki ért ezzel egyet? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság 16 igen szavazattal, egyhangúlag felhatalmazta az elnökséget a fenti munka elvégzésére.

Ünnepi jókívánások

Egyelőre úgy tűnik, hogy karácsonyig már nem találkozunk, ezért engedjenek meg nekem egy gondolatot. A karácsony lényegéhez mindig elsősorban a kiengesztelődés tartozik, békesség a jóakarató embereknek, ezt a békességet pedig csak akkor tudjuk megszerezni, ha önmagunkban megteremtjük a békét. Ezért ha akár szándékosan, akár szándékom ellenére, akár szándékomon túl az év során bárkit megbántottam vagy megsértettem volna, attól elnézést kérek. Úgy gondolom, ha ezt a mondatot mindenki ki tudja mondani, akkor jutunk el oda, hogy a belső megbékélés békévé szelídül, és akkor valami megszülethet köztünk és bennünk.

Püspökhelyettes úré a szó.

VARGA LÁSZLÓ (KDNP): Valóban így van. Én magam is megszegyenültem, mert Zagyva Györgyöt fel akartam jelenteni a Ház elnökénél, de a karácsonyra való tekintettel ezt nem teszem meg, hanem a békességre törekszem. Nagyon örültem Nyakó képviselő úr megjegyzésének, aki azt mondta: van már olyan, aki a világ bűnét magára vette, nem kell azt elnök úrnak is magára vennie. Ezzel nagy igazságot mondott ki. S valóban jó lenne, ha mindannyian olyan belső békességre jutnánk ezen a karácsonyon, hogy úgy tudjunk továbbmenni, hogy valami újat kezdhessünk, a magunk feladatát pedig sokkal jobban tudjuk elvégezni, mint ahogy azt az előző évben tettük. Én is áldott ünnepet és bölcsességet kívánok az új esztendőre az erőnek, a szeretetnek és a józanságnak a reményében.

ELNÖK: Még egyszer békés, boldog ünnepeket kívánok, megköszönöm munkájukat és az ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 9 óra 53 perc)

Dr. Lukács Tamás
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Soós Ferenc